
TEMA D'INTERÈS: Dípters

Els dípters són insectes que tenen un sol parell d'ales (la paraula Diptera prové del [grec](#) *di:dos* i *pteron:ala*), cosa que els distingeix d'altres insectes. L'ordre dels dípters és molt extens i es creu que hi ha unes 240.000 espècies de mosques i mosquits. Els mosquits sobretot són importants com a vectors de malalties.

SIMÚLID O MOSCA NEGRA

Són dípters petits, d'uns 3 mm de longitud, de color fosc. Tenen un aparell picador amb

peces curtes, per erosionar l'epidermis de l'hoste, i un llavi transformat en trompa, que s'utilitza per succionar la sang. Els mascles s'alimenten dels sucs dels vegetals, però les femelles són hematòfagues, per poder desenvolupar els ous, per tant són les que ens piquen. Si troben bones condicions ambientals, poden haver-hi fins a cinc generacions anuals.

Posen els ous a l'aigua, de manera que les larves són aquàtiques i s'adhereixen a les algues que troben. S'alimenten de la matèria orgànica que hi ha en aquesta aigua. La larva passa a l'estat de pupa dins de l'aigua, i quan les condicions de llum i temperatura són les adequades és quan passa a adult. Una aigua transparent i amb carrega de matèria orgànica és ideal pel desenvolupament de la mosca negra.

El radi d'actuació de l'adult és molt ampli, pot arribar als 20-30 km.

La mosca negra sol picar a les cames, per sota del genoll, i a part de causar dolor i inflamació, pot provocar dermatitis, lesions hemorràgiques i edema. A Espanya no és vector de cap malaltia, però és un problema per les reaccions que pot provocar.

FLEBÒTOMS

Els flebòtoms són dípters molt semblant als mosquits, però molt més petits. Mesuren entre 1,5 i 3 mm i les diferències amb els mosquits es troben a les ales i el cos.

Tenen un aparell bucal de tipus tallador-xupador, amb peces bucals fortes. Mascles i femelles s'alimenten de líquids ensucrats que obtenen de les plantes, que els hi donen energia, i les femelles a més necessiten sang per alimentar els ous.

Les femelles posen els ous, que passen a ser larves, tenen aspecte de cuc i s'alimenten de matèria orgànica. Van creixent i muden fins a tres vegades abans d'arribar al desenvolupament complet i passar a ser adults. La durada de tot aquest procés varia molt en funció de l'aliment que troben i de la temperatura. Solen criar en zones on hi ha matèria orgànica i una humitat relativa alta.

L'activitat dels flebòtoms és nocturna, entre les 20-22 hores i la mitja nit, perquè la temperatura baixa i la humitat ambient augmenta.

Les femelles són les responsables de la transmissió de malalties, la més important de les quals és la leishmaniosi, que afecta persones i gossos.

Aquesta malaltia està causada pel protozou *Leishmania spp*, que entra dintre de la persona per la picada d'un mosquit femella infectat. Una vegada dintre de l'organisme aquest paràsit es multiplica, afectant diferents teixits i donant lloc a diferents manifestacions clíniques, que van des d'úlceres cutànies, fins a inflamació del fetge i melsa.

MOSQUIT TIGRE

El que es coneix com a mosquit tigre és *Aedes albopictus*, espècie d'origen asiàtic. Aquest mosquit viatja molt fàcilment en vehicles, per això s'està expandint ràpidament. Té una mida de 5-10 mm. Els mosquits mascle no piquen, com en els altres dos casos, les que piquen són les femelles, per poder alimentar els ous.

Posen els ous en llocs on hi ha una petita quantitat d'aigua, i allà és on aquests eclosionen. Quan queden submergits és quan surten les larves, que passen a pupa i finalment a adult. Amb l'augment de la temperatura el cicle de desenvolupament del mosquit va més ràpid.

En la saliva, la femella té substàncies anticoagulants i vasodilatadores, que li faciliten l'extracció de la sang de l'hoste, causant reaccions al·lèrgiques. A part d'aquestes reaccions, el perill de la picada del mosquit tigre és la transmissió d'agents patògens responsables de malalties, com el dengue, zika o febre groga.

En aquests tres casos, per poder-se desenvolupar, els ous i larves s'han de dipositar en llocs humits, no necessàriament amb molta aigua. Per això, a part de les mesures que es puguin fer a nivell mediambiental, de manera individual també se'n poden prendre: mantenir nets i sense aigua desaigües, cobrir qualsevol element on s'hi pugui acumular aigua de la pluja, tenir en compte l'aigua que s'acumula en els plats de sota els testos o en qualsevol objecte que hi hagi en un jardí o terrassa.